

TARTU LINNAVOLIKOGU
SOTSIAALKOMISJON
KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tartu, raekoda

02.11.2023 nr 22

Koosolek algas kell 16:00, lõppes kell 17:35

Koosolekut juhatas: Heljo Pikhof

Protokollis: Marys Piller

Koosolekust võttis osa: Tamara Hristoforova, Senta-Ellinor Michelson, Armen Šahbazjan, Harri Jallajas, Karoliina Lorenz, Triin Anette Kaasik, Auli Solo, Heljo Pikhof, Marit Sepma, Anneli Kannus, Pille Tsopp-Pagan, Merle Kivest, Hannes Tamm, Triin Elmaste, Vladimir Šokman

Puudusid: Mihhail Lotman, Jürgen Rünk

Kutsutud: abilinnapea Mihkel Lees, sotsiaal-ja tervishoiuosakonna juhataja Merle Liivak, abilinnapea Lemmit Kaplinski, linnasekretär Jüri Mölder

Päevakord:

1. Loa andmine Tartu Hooldekodule inkontinentsitoodete ostmise riigihanke korraldamiseks
2. Sotsiaalhoolekande seaduse §-iga 22¹ pandud kohustustega seoses Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve teostamiseks taotluse esitamine
3. Kohapeal algatatud küsimused

1. Loa andmine Tartu Hooldekodule inkontinentsitoodete ostmise riigihanke korraldamiseks

Kuulati abilinnapea Mihkel Leesi ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ning Mihkel Leesi ja Merle Liivaku vastuseid neile.

Tartu Linnavalitsuse hallatav asutus Tartu Hooldekodu palub luba korraldada lihthankemenetlusena hanke "Inkontinentsitoodete ost Tartu Hooldekodule 2024", mille eeldatav summa on kuni 60 000 eurot (lisandub käibemaks 9%). Tartu Hooldekodus on viimastel aastatel suurenenud klientide hooldusvajaduse tõusmise tõttu inkontinentsitoodete kasutajate hulk.

Komisjoni liikmete küsimused puudutasid peamiselt hooldatavate arvu, kes vajavad mähkmeid, mähkmete vahetamise reglementi, eeldatava hankesumma arvutuskäiku, ostuprotsessi kirjeldust ja hanke pikkust.

Komisjon otsustas eelnõud toetada.

2. Sotsiaalhoolekande seaduse §-iga 22¹ pandud kohustustega seoses Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve teostamiseks taotluse esitamine

Kuulati linnasekretär Jüri Möldri ettekannet, komisjoni liikmete küsimusi ja Jüri Möldri vastuseid neile.

Linnavalitsus on seisukohal, et sotsiaalhoolekande seaduse § 22¹, millega pandi alates 1. juulist 2023. a kohaliku omavalitsuse üksustele kohustus rahastada väljaspool kodu osutatavat ööpäevaringset üldhooldusteenust, on riiklik kohustus, millega seotud kulud tuleb Eesti Vabariigi põhiseaduse § 154 lõike 2 teise lause kohaselt katta riigieelarvest. Kohaliku omavalitsuse ülesanne on vaid sotsiaalteenuste korraldamine. Riik on hooldereformiga võtnud isikute ees

endale täiendava ülesande ja peab sellisel juhul kulud ise kandma. Seadusandja ei ole aga taganud sotsiaalhoolekande seaduse § 22¹ pandud kohustustega kaasnevate kulude katmist riigieelarvest täies ulatuses. Tegemist on põhiseaduse vastase olukorraga, mis rikub kohaliku omavalitsuse üksuse põhiseaduslikke tagatise.

Riik on eeldanud, et üldhooldusteenuse saajate arv ei kasva kiiremini kui 1% aastas, aga Tartu tänane kogemus näitab oluliselt suuremas mahus teenuse saajate arvu tõusu. Samuti puudub kohaliku omavalitsuse üksusel hooldereformiga pandud ülesannete täitmisel igasugune kaalutlusruum.

Põhjalik ülevaade anti ka kulude prognoosi kohta. 2024. aastal hooldereformiga seotud riigieelarveliste vahendite ebapiisavuse ulatuse arvutamiseks toodi välja kaks alternatiivset lahendust, millest nähtub, et riigieelarvelisi vahendeid on puudu 1,6 – 2,5 miljonit eurot.

Linnavalitsus teeb ettepaneku esitada Riigikohtule taotlus tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmine, mis sätestaksid kohaliku omavalitsuse üksustele sotsiaalhoolekande seaduse paragrahviga 22¹ pandud kohustuste täieliku rahastamise riigieelarvest.

Komisjoni liikmete küsimused puudutasid peamiselt teiste omavalitsuste seisukohti ja kulude prognoosi.

Heljo Pikhof sõnul on tegemist PS § 154 lõikes 1 sätestatud omavalitsuslike ülesannetega ehk kohustusliku olemusliku KOV ülesandega, mis on pandud KOV-le täitmiseks seadusega. Tegemist ei ole riiklike kohustustega PS § 154 lõike 2 tähenduses, mille kulud tuleb katta riigieelarvest. Riigi poolt on tulnud praegu küll kindlamad suunised üldhooldusteenuse kohta, ka raha, aga siin pole tegemist riikliku kohustusega, vaid olemuslikult omavalitsusliku ülesandega.

Heljo Pikhof selgitas, et ülesanded, mida omavalitsused on seatud oma elanike huvides täitma, jagunevad PS § 154 lõike 1 kohaselt olemuslikult omavalitsuslikeks ülesanneteks ja need on pandud KOV-le täitmiseks seadusega ning § 154 lõike 2 kohaselt riigielu küsimusteks ehk riiklikeks kohustusteks. Viimasel juhul kaetakse kulud riigieelarvest. Seega tuleks linnal pöörduda riigikohtu poole taotlusega (PS § 154 lg 1), et tal puuduvad rahalised vahendid omavalitsuslike ülesannete täitmiseks.

Komisjon otsustas 11 poolthääle ja 1 erapooletu häälega (Heljo Pikhof) eelnõud toetada.

3. Kohapeal algatatud küsimusi ei olnud.

Heljo Pikhof
Koosoleku juhataja

Marys Piller
Protokollija